

reti. Tolaži nas, da so Čehi in Poljaki voljni podpirati nas! Velevažne premembe volitevskega reda nameravajo naši poslanci; najprvle na Českem pa tudi pri nas, zlasti v mestnih skupinah: volilo se bode znanprej doma, toraj Mozirčanom, Žavčanom itd. ne bo treba iti v Celje, Marenberžanom ne Slov. Gradec, Ljutomeržanom in Središčanom ne v Ormož, kedar bo treba n. pr. Forggerja ali „Hammer-Amboss-a“ podreti; dalje dobijo volilno pravico tudi oni, ki menje kakor 10 gold. toda najmenje 5 fl. davka plačujejo; tako pride veliko tisoč volilcev na volišče, katerim so liberalni mogotei to zabranili. Nove colninske tarife obveljajo že 1. junija, ker ni dvomiti, da jih državni zbor sprejme in tako se vsaj nekaj kmetijstvu in obrtnijstvu domačemu na noge pomaga zoper tuje blago. — Slovenci pošiljajo prošnje državnemu zboru za slovenske šole in urade, zlasti za slovensko nadsodnijo, ki se ima prestaviti iz nemškega Gradca v slovensko Ljubljano. Kako opravičeno da je to, kaže sledeči dogodek, o kojem „Slov. Narod“ piše: „Iz Loke na Kranjskem je nekomu nadsodnija v Gradci zavrgla velik kos pravde samo zaradi tega, ker je apelacijski ugovor slovensko sestavljen in zavavoljo takšnih reči bode pravda za šest ali deset mesecev se podaljšavala.“ — Na Koroškem nastal je velik hrup med nemčurji, ki so mislili v 10 letih s pomočjo nemških šol Slovence pogoltnoti pa sedaj vidijo, kako se ti začnejo krepko braniti. List „Mir“ šteje že 1900 prejemnikov. Slava! — Vstašev v Hercegovini štejejo še vkljub temu, da so bili pri Uloku tepeni, okolo 5000. Krivosijanci držijo Dragalj in Knezlac. Vsaki den napadajo vojake; vodja Kovačević leži baje ranjen na Črnogorskem. Deževno vreme ovira napredovanje našim vojakom. General Bienert, ki je Bosno s IV. oddelkom pomagal vzeti, je umrl 57 let star.

Vnanje države. Navadni svet močno iznenadila je novica, da so Srbi svojega 28letnega kneza proglasili za kralja. Dne 6. marca je predsednik Kujundžić v skupštini sprožil dotični predlog. Ta je navdušeno in jednoglasno sprejet. Vsi se vzdignejo in gredo v palačo knezu naznanjat velečastni sklep. Knez, in kneginja s princem Aleksandrom v naročji, sprejmejo novi naslov. Kmalu je vse podpisano in potem naznanja bliskama telegraf, da je Srbija kraljestvo. Srbom kralj Milan I. Obrenović. Vojaštvo in ministri prisegnejo novemu kralju med gromenjem kanonov, ves Belgrad je poln veselja s vso deželo vred. — Ruski general Skobeljev mudil je se v Varšavi in Poljake nagovarjal k porazumu in zvezi z Rusi, kajti drugače jih pograbiijo nemški Prusi in ponemčijo. — Rumunski kralj zahteva 4 milijone, da napolni vojniške magazine. Jednako skrb ima tudi turški sultan. — Italijanski katoličani se baje mislijo bližnjih volitev v državni zbor krepko poprijeti; do sedaj niso hoteli voliti pa ne voljeni biti. —

Bismark hoče samotržje tobaka državi dati, da bi več denarjev dobil za vojake in uradnike; poslanci pa se močno branijo. — Angleško uže postarano kraljico je mlad komij hotel ustreliti. Čakal je z revolverjem na njo pred železniško štacijo blizu kraljevskega dvora Windsor. Ustrelil pa ne zadene in je kmalu djan pod ključ. Pravi, da je iz gladu to storil pa mu ne verujejo.

Za poduk in kratek čas.

Iz Konjice v Jablanico.

II. Pri Gornjem Paprešku zavila je Narenta okolo hriba Vranca, mi pa smo jo mahnil po njegovih strmih in ledenih rebrih. Dospevšim vrh hriba odprl se nam je krasen razgled po bližnjih višavah in nižavah, na reko Narento, ki je med tim obkolila goro Vranac, in na Jablanico, ki se je pokazovala izza hribov, kakor dežela skozi perspektiv. Odslej je šlo vedno niže in niže in nastajal je nov svet. Hobo! hehe! vinograd! vskliknil je nenadoma Slavonec, radostno kazaje na solnčni holmec, ki je bil obraščen s sladko vinsko trto. Sedaj si pa hočemo privoščiti črnega Neretvečana, ki se todi prideluje. Bila je prva vinska gorica, ob kojoj smo zadeli na svojem potovanji po Hercegovini. Trte niso visoke, nego prav nizke, pri deblu ali korenini zelo tolste. Kolje ne postavljajo k trsu. Ker je zemlja prepeskovita, se ne more v vinogradu kopati, ampak zemlja se le nekoliko zrahlja. Trte rasto po deset let, potem pak se izkopajo in nove nasadijo. Pogled na vinski grič, česar v Bosni ni najti, razveselil je moja spremljevalca tako, da sta jela glasno popevati, na kar njima je iz bližnjega loga krepk odmev odgovarjal.

Solnce se je bilo že globoko na zahod pomeknilo, ko smo potrkali v Jablanico pri ondašnjem poveljniku nadčastniku Groessel-u, rojenem Ljubljancu, da nam oskrbi prenočišča in še vozika za jutrašnji dan. Jablanica šteje kacic 30 koč brez vsakoršne cerkve. Kristijani morajo po več ur k službi božji hoditi. V precej prostorni pa revni hiši nam je bilo odločeno počivati, samo da smo morali vedno ali sedeti ali pa ležati, ker je polovica sobe bila z dimom napolnjena, ki se je vlekel čez odprte duri. Ognjišče je bilo namreč za zidom pri vratih, a dimnika ni imelo, ampak je moralo sopuh in dim skozi vrata odpošiljati v sosedni konjski hlev. Bilo nas je 6 potnikov, dva iz Mostara, ki smo prebedeli skoro celo noč med raznimi pogovori, ker ni bilo mogoče očesa zatisniti vsled vednega hrupa in vsled mrzlega stanovanja in slabe postelje.

Tri podobe iz slovanske zgodovine.

Dr. Rupert Precehtel na Dunaji izdal je tri lepe podobe iz slovanske zgodovine z napisi

v českem, ruskem in slovenskem jeziku. Te podobe bodo gotovo marsikteremu narodnjaku prav všeč, da si ž njimi ozaljša stene svojih sob, ter s pogledom na nje povzdiga v sebi in v drugih toliko potrebni narodni ponos.

Ker pa se na slavansko zgodovino v naših šolah tako malo ozir jemlje, da celo izšolani Slovenci čez starejšo slovansko zgodovino niti običnega pregleda nimajo, ako si ga po lastnem prizadevanji ne pridobijo, bode morebiti marsikomu, ki ima ali si misli kupiti te podobe, ljubo in po godu, če mu podamo kratko pojasnilo teh podob.

Vse tri podobe predstavljajo prizore iz zgodovine Velike Moravije, ki je obstajala od leta 855—907 in bila najmočnejša slovanska država. Od začetka so bili njeni knezi odvisni od nemških cesarjev, ki so si tudi na vso moč prizadevali, Velikomoravsko si v tej odvisnosti ohraniti. Zato jim je bilo vsako sredstvo dobro, zlasti pa križ in meč. Nemški zgodovinar Gfrörer sam pravi, da je za nemškimi duhovniki stopala vojska, in kder so duhovniki zasadili križ, tam so cesarski vojvodi zabili meč, prisvojili si vladu, ter izterjevali davke, desetine in druga plačila. Knez Rastislav je srčno želel, rešiti se te nemške nadvlade in odvisnosti, ter Velikomoravsko povzdigniti v samostalno svobodno državo. Tudi on se je v ta namen hotel posluževati najprej sv. križa, zato je poslal k grškemu cesarju Mihalu III. po grške blagovestnike, da bi se pred vsem v cerkvenem obziru odtrgal od nemških škofov. Grški cesar je rad uslišal prošnjo Rastislavovih poslancev, ter poslal na Moravsko brata Cirila in Metoda, rekši: „Vidva sta Solunčana, in Solunčani govorijo najbolj čisto slovenski.“ Brata Ciril in Metod sta se takoj podala na pot s seboj vzešši ostanke sv. Klementa, ktere je bil Ciril našel v Kersonu, ter sta srečno prišla l. 863. v Velehrad, glavno mesto Velike Moravije, kder ju je sam Rastislav slovesno sprejel. Ta prizor predstavlja prva podoba z napisom: „Prihod sv. Cirila in Metoda v Velehrad na Moravsko za Rastislava, kralja Velike Moravije l. 863.“ (Dalje prih.)

Smešnica 10. Neki gospod pozove kmeta, kojemu je posestvo prodal ter mu reče: „Že dve leti je minulo, kar ste meni še ostali kupni denar dolžni. Če mi iz dobra ne platite, — bom mogel pri sodnji pomoči iskati.“ Kmet: „moj Gospod, potolažite se; kajti tako ne stoji v najini pogodbi, midva sva napravila, da jaz Vam 1000 gold. platim, kar se je zgodilo, kar pa je črez, dolžen ostanem; če bi jaz Vam tedaj platil, tako Vam nič več dolžen ne bi ostal, in to — je proti najini pogodbi.“ F. Marinič.

Razne stvari.

(Pravila slovenskega društva) so odposlana c. k. namestništvu v potrjenje.

(V mariborskejši čitalnici) je 5. marca izvrstno in šaljivo razlagal g. dr. Mlakar uplivanje vremena na ljudi. V nedeljo bo zopet „jovr fix“ Govornik je g. dr. Sernec. Začetek ob 1/8. zvečer.

(Kosmato nalegal) je nek mariborski klatež S— nemčursko „Cillier Zeitung“ češ, da smo nameravali „Gospodarja“ izdavat v sv. Mohorjevej tiskarni v Celovci, a ker do tega ni prišlo, začel je izhajati „Mir“, ki baje veliko škoduje „Slov. Gospodarju“, in je ta zavoljo tega žaljen ter nikoli nič ne črhne o koroškem listu. Nemčurji imajo uže usnjate želodce, da toliko laži prebavijo. Sicer pa kako trdnih nog je Slov. Gospodar, kaže letni račun tiskovnega društva!

(Za „Narodni dom“) napravili so ljubljanski trgovci, komiji zvezo med seboj, da vplačajo skozi 4 leta vsak mesec po 200 fl. toraj vkup 10.000 gold. To je res čudovita požrtvovalnost! Slava!

(Šolska matica česka) dela „Schulvereinu“ nasproti in je nabrala v 15 mesecih 100.000 gl. Česko društvo „Komenski“ na Dunaji zbira denarjev za napravo českih šol ondi in v českih občinah spodnje-avstrijskih.

(Javno zahvalo) izreka šolski vodja v Sladki gori, g. Jak. Vodlak g. Karolu Pestevšku, učitelju, ki je šolske bukvarnici daroval podučnih knjig, 30 gl. vrednih, ter 84 učencev obdaril z lepo knjižico „Cesarjevič Rudolf“.

(Vabilo k veselici), ktero napravi Celjska narodna čitalnica v dvorani „pri belem volu“ nedeljo 12. sušca 1882 ob 8. uri zvečer s sledečim redom: 1. Veseloigra v enem djanji: „Brati ne zna“. 2. Tombola. — Vabljeni so vsi rodoljubi, tudi če po zmoti ne bi bili sprejeli posebnega vabila. Odbor.

(„Archiv für Heimatkunde“), 3. zvezek, objavlja: 1. „Laibach in der Windischen Mark gelegen“; 2. „Eine Brautwerbung“ des Dr. Fr. Prešern; 3. „Pfarre Kerstetten in Ostoberkrain“; 4. „Urkunden der Geschichte Krains“ (Windische Mark, Istrien, Friaul, Landstrass, Sichelburg, Ortenburg.) Zvezek velje 30 kr. Izdaja g. Schumi v Ljubljani, Kongresni trg 13.

(V Spodnji Poljskavi) je žena svojega moža Bl. Hrastnika ubila s sekiro mu glavo razklavši.

(Spremembe v Lavantinski škofiji.) Č. g. T. Mraz je postal nadžupnik Vozeniški, č. g. Fr. Rath, župnik pri sv. Lovrenci na Dravskem polju.

(Dražbe) 15. marca. Al. Verzel v Liboniji 1802 fl. V Majcen v Višanci 4672 fl. Jur. Koban v Bubovei, Treza Rožmann v Šavnici, Aloiz Weingerl v Dragučevi 1640 fl. Jur. Mulec 3179 fl. Anton Mally v Bukovci 3023 fl. Fr. Poppmajer 10.000 fl.

Loterijne številke:

V Trstu 4. marca 1882:	58, 21, 3, 12, 90.
V Linci	36, 11, 45, 36, 70.
Prihodnje srečkanje:	18. marca 1882.